

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 21 lutego 2019 r.

BADK.DPK.133.128.2018 ŻU

P9-81/18	Data wpływu petycji 18 grudnia 2018 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 19 lutego 2019 r.

PODATEK OD TOWARÓW I USŁUG

TEMAT

**TRANSPOZYCJA ART. 168 LIT. A DYREKTYWY 2006/112/WE RADY
DO USTAWY O PODATKU OD TOWARÓW I USŁUG**

WNOSZĄCY PETYCJE: petycja indywidualna

Roman Jacek Arseniuk.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zmian ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, mających na celu prawidłową transpozycję art. 168 lit. a Dyrektywy 2006/112/WE Rady.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:

Przedmiotem petycji jest wniosek o wprowadzenie zmian w ustawie o podatku od towarów i usług, celem dokonania prawidłowej transpozycji art. 168 lit. a Dyrektywy 2006/112/WE Rady. Zdaniem autora petycji potrzebna jest zmiana wielu przepisów ustawy o VAT, w tym:

- 1) art. 86 ust. 2 pkt 1 poprzez określenie, że kwotę podatku naliczonego stanowi suma kwot podatku wynikających z zapłaconych faktur otrzymanych przez podatnika (dodanie wyrazu „zapłaconego”);
- 2) uchylenie art. 89b w zakresie nieuregulowania należności wynikającej z faktury dokumentującej dostawę towarów lub usług.

Zdaniem autora petycji, powyższe zmiany mogłyby uczynić system podatku VAT bardziej zrozumiałym i logicznym.

STAN PRAWNY:

Dyrektywa 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz. Urz. UE L 347 ze zm.) w art. 167-172 określa źródło i zakres prawa do odliczenia. Prawo to powstaje w momencie, gdy podatek, który podlega odliczeniu, staje się wymagalny.

Jeżeli towary i usługi wykorzystywane są na potrzeby opodatkowanych transakcji podatnika, to jest on uprawniony, w państwie członkowskim, w którym dokonuje tych transakcji, do odliczenia następujących kwot od kwoty VAT, którą jest zobowiązany zapłacić:

- a) VAT należnego lub zapłaconego w tym państwie członkowskim od towarów i usług, które zostały mu dostarczone lub mają być mu dostarczone przez innego podatnika;
- b) VAT należnego od transakcji uznanych za dostawy towarów i świadczenie usług;
- c) VAT należnego od wewnątrzwspólnotowych nabyć towarów;
- d) VAT należnego od transakcji uznanych za wewnątrzwspólnotowe nabycia towarów;

e) VAT należnego lub zapłaconego z tytułu importu towarów na terytorium tego państwa członkowskiego (art. 167-168).

Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2018 r. poz. 2174 ze zm.), dalej: „ustawa o VAT”, w art. 86 określa podstawowe zasady dotyczące odliczania podatku naliczonego.

Zgodnie z art. 86 ust. 1 w zakresie, w jakim towary i usługi są wykorzystywane do wykonywania czynności opodatkowanych, podatnikowi przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego, z zastrzeżeniem ograniczeń w prawie do odliczenia VAT naliczonego przez:

- 1) podmioty świadczące usługi taxi (osobowe) opodatkowane ryczałtem (art. 114);
- 2) podmioty świadczące usługi turystyki opodatkowane na zasadzie VAT marży z tytułu zakupów towarów i usług dla bezpośredniej korzyści turysty (art. 119 ust. 4);
- 3) podmioty dokonujące dostawy dzieł sztuki, przedmiotów kolekcjonerskich, antyków lub towarów używanych opodatkowanych na zasadzie marży z tytułu ich nabycia/importu (art. 120 ust. 17 i 19);
- 4) podmioty wykonujące czynności, których przedmiotem jest złoto inwestycyjne, zwolnione z VAT z tytułu m.in. nabycia, wewnątrzspółnotowego nabycia towarów złota inwestycyjnego, nabycia określonych usług polegających na zmianie postaci, masy lub próby złota (art. 124).

W myśl art. 86 ust. 2 pkt 1 ustawy, kwotę podatku naliczonego stanowi suma kwot podatku wynikających z faktur otrzymanych przez podatnika z tytułu:

- a) nabycia towarów i usług,
- b) dokonania całości lub części zapłaty przed nabyciem towaru lub wykonaniem usługi.

Zasady ogólne dotyczące terminów, w których powstaje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego ustawodawca określił w art. 86 ust. 10-13 ustawy.

Zgodnie z art. 86 ust. 10, prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego powstaje w rozliczeniu za okres, w którym w odniesieniu do nabytych lub importowanych przez podatnika towarów i usług powstał obowiązek podatkowy.

Jeżeli podatnik nie dokonał obniżenia kwoty podatku należnego w określonych terminach, może obniżyć kwotę podatku należnego w deklaracji podatkowej za jeden z dwóch następnych okresów rozliczeniowych (art. 86 ust. 11).

W myśl art. 86 ust. 13 jeżeli podatnik nie dokonał obniżenia kwoty podatku należnego o podatek naliczony we wskazanych terminach, może on obniżyć kwotę podatku

należnego przez korektę deklaracji podatkowej za okres, w którym powstało prawo do obniżenia kwoty podatku należnego, nie później jednak niż w ciągu 5 lat, licząc od początku roku, w którym powstało prawo do obniżenia kwoty podatku należnego.

Artykuł 88 określa listę wyjątków, które pozbawiają podatnika prawa do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego. Na podstawie art. 88 ust. 3a, nie stanowią podstawy do obniżenia podatku należnego oraz zwrotu różnicy podatku lub zwrotu podatku naliczonego faktury i dokumenty celne w przypadku gdy m.in.: sprzedaż została udokumentowana fakturami lub fakturami korygującymi wystawionymi przez podmiot nieistniejący; transakcja udokumentowana fakturą nie podlega opodatkowaniu albo jest zwolniona od podatku.

Szczególne ograniczenia w możliwości odliczenia VAT w odniesieniu do należności, które nie zostały uregulowane przewidziane zostały w art. 89b.

Zgodnie z art. 89b ust. 1, w przypadku nieuregulowania należności wynikającej z faktury dokumentującej dostawę towarów lub świadczenie usług na terytorium kraju w terminie 90 dni od dnia upływu terminu jej płatności, określonego w umowie lub na fakturze, dłużnik jest obowiązany do korekty odliczonej kwoty podatku wynikającej z tej faktury, w rozliczeniu za okres, w którym upłynął 90 dzień od upływu terminu płatności określonego w umowie lub na fakturze.

Opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług podlega m.in. odpłatna dostawa i odpłatne świadczenie usług na terytorium kraju (art. 5 ust. 1 pkt 1).

Podatnikami w myśl art. 15 są osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne, wykonujące samodzielnie działalność gospodarczą, bez względu na cel lub rezultat takiej działalności.

DZIAŁANIA POWIĄZANE:

W Sejmie trwają prace nad tożsamą petycją (BKSP-145-461/18) złożoną 18 grudnia 2018 r. dotyczącą obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego.

Ponadto, autor omawianej petycji 18 grudnia 2018 r. złożył tożsamą petycję do Ministerstwa Finansów - petycja nr 95 jest w trakcie analizy ministerstwa.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu w wyroku z 3 sierpnia 2012 r., sygn. akt I SA/Po 443/12, uznał że: „zasada neutralności VAT, umożliwiająca odliczenie podatku naliczonego, ma zastosowanie tylko do podatników wykonujących czynności opodatkowane VAT. Jeśli zaś podatnik takich czynności nie wykonuje, a nabywa dobra z naliczonym podatkiem, podatek ten stanowi element kosztowy”.

Interpretacja Dyrektora Krajowej Izby Skarbowej z 26 lipca 2018 r., sygn. 0112-KDIL2-3.4012.263.2018.1.IP: „podatek od towarów i usług ze względu na jego konstrukcję, tzn. opodatkowanie wartości dodanej na poszczególnych etapach obrotu gospodarczego, jest podatkiem sformalizowanym i prawo do odliczenia podatku naliczonego jest ograniczone. Podstawę do odliczenia podatku naliczonego mogą stanowić bowiem wyłącznie dokumenty wymienione w ustawie, przy czym dokumenty te muszą spełniać wymogi określone w ustawie i rozporządzeniu wykonawczym do niej. Podstawowym dokumentem wystawianym, zgodnie z art. 106b ustawy, przez podatników podatku od towarów i usług są faktury (...).

Prawo do obniżenia podatku należnego o podatek naliczony nie jest jednak związane tylko z otrzymaniem faktury, choćby od strony formalnej poprawnej, bowiem przysługuje ono w związku z nabyciem towarów i usług. Uprawnienie to może dotyczyć wyłącznie tych czynności, które faktycznie zostały dokonane. Samo posiadanie faktury nie tworzy bowiem prawa do odliczenia podatku na niej wykazanego. Przysługuje ono wyłącznie wówczas, gdy doszło do rzeczywistego nabycia towaru/wyświadczenia usługi oraz gdy podatek naliczony związany jest z faktycznie wykonanymi czynnościami opodatkowanymi”.

INFORMACJE DODATKOWE:

Z dniem 1 stycznia 2014 r. weszły w życie zmiany w ustawie o VAT wprowadzone ustawą z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r. poz. 35) mające na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej. Ustawodawca zmienił m.in. art. 86 ust. 2 pkt 1 lit. a i b ustawy o VAT; zaś w art. 106a–o wprowadzono przepisy dotyczące zasad fakturowania.

OPRACOWAŁA

Żaneta Urawska-Łabęcka

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz